

Santa Montefiore bij Boekerij:

*Onder de ombu-boom
Het vlinderkistje
De Vergeet mij niet-sonate
De zwaluw en de kolibrie
Valentina's laatste reis
De zigeunermadonna
Het geheim van Montague
De Franse tuinman
In de schaduw van het palazzo
De affaire
Villa Magdalena
Fairfield Park
De vuurtoren van Connemara*

SANTA MONTEFIORE

*De vuurtoren
van Connemara*

Eerste druk 2013
Zevende druk 2013

ISBN 978-90-225-6509-4
ISBN 978-94-602-3582-5 (e-boek)
NUR 302

Oorspronkelijke titel: *The Secrets of the Lighthouse*
Oorspronkelijke uitgever: Simon & Schuster
Vertaling: Erica Feberwee
Omslagontwerp: Johannes Wiebel | punchdesign, München
Omslagbeeld: Shutterstock / © Martin Fowler; S.Borisov; Gregory Guivarch
Zetwerk: Mat-Zet bv, Soest

© 2013 by Santa Montefiore
© 2013 voor de Nederlandse taal: De Boekerij bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

*Voor Miguel Pando en
Natalie Montalembert*

In liefde en dankbaarheid

Proloog

Het is herfst, maar het voelt als zomer. De zon staat stralend aan de hemel, de heldere, smetteloos blauwe lucht lijkt wel doorzichtig. Bontbekplevieren en dwergsternen scharrelen over het strand, bijen zoemen boven de paarse heide en verzamelen nectar. De vorst is nog niet in het land, de stralen van de zon zijn warm en koesterend. Hazen zoeken dekking tussen het hoge gras. Vlinders die door het ongewoon warme weer uit hun pop zijn gekropen, fladderen boven de gaspeldoorns op zoek naar voedsel. Maar de schaduwen beginnen te lengen, en de avond valt vroeg – vochtig, kil, donker.

Ik sta op het klif en kijk uit over de oceaan naar het eind van de wereld, waar water en lucht één worden en waar een geheimzinnige blauwe mist de eeuwigheid versluiert. De wind is zacht, een tijdloze fluistering, als de stem van God die me naar huis roept. Wanneer ik naar links en naar rechts kijk, zie ik de weidse kustlijn van Connemara. De verlaten stranden, de fluweelgroene velden bespikkeld met schapen, de ruige rotsen waar het land breekt en in zee brokkelt. Recht voor me zie ik Carnbrey Island, het rotsachtige stukje grond dat een paar honderd meter uit de kust ligt, als een verlaten piratenschip uit een ver verleden. De oude, witte vuurtoren, die ooit als een trots en veilig baken de zeelui de weg naar huis wees, is zwartgeblakerd na de brand. Een verlaten, lege huls, waar alleen de meeuwen nog komen. Ze pikken de onfortuinlijke krabben en garnalen op die achterblijven in de getijdepoelen, en ze strijken neer op het broze geraamte van verbrande balken dat spookachtig kraakt en kreunt in de wind. Voor mij biedt de eenzame, verwoeste toren een romantische aanblik, waarvan ik me maar moeilijk

kan losmaken. Weemoedig denk ik terug aan die eerste keer dat ik erheen roeide, vlak na ons huwelijk. Zelfs toen was de toren al een ruïne, maar precies zoals ik had gehoopt, bezat hij ook een verrassende warmte, als een speelhuis van kinderen waar hun lach nog weerklinkt, lang nadat ze hun spel hebben gestaakt. Ik liet me volledig meeslepen door mijn verbeelding, dus ik merkte niet dat de hemel donker werd, dat de wind aanwakkerde en de zee begon te spoken. Pas toen ik besloot terug te roeien naar de kust, besepte ik dat ik was gestrand, als een zeeman die schipbreuk had geleden. Maar zeelui die schipbreuk lijden, hebben geen dappere echtgenoot die hen in een glanzende speedboot komt redden. Nóg zie ik Conors woedende gezicht voor me, de angstige blik in zijn ogen. En nóg voel ik mijn opwindning toen ik zag hoezeer hij was geschrokken. 'Ik had je verboden hier alleen naartoe te roeien!' zei hij bars, maar mijn hart smolt bij het horen van de kwetsbare ondertoon in zijn stem. Toen ik mijn lippen op de zijne drukte, proefde ik de zoete smaak van zijn liefde. De vuurtoren heeft zijn charme nooit verloren. Dat ik gefascineerd bleef door die eenzame, romantische plek, kwam door een gevoel van herkenning, want ook ik was eenzaam en romantisch. Maar die fascinatie werd mijn ondergang.

Nu wenkt de toren me over de golven, met een licht dat alleen ik kan zien, en ik weet bijna zeker dat ik een kind op het eiland kan onderscheiden. Een kind in het wit, dat met de armen wijd gespreid over het gras rent. Maar ik heb altijd al een levendige fantasie gehad. Dus misschien is het gewoon een grote meeuw die laag over de grond scheert.

Abrupt draai ik me om, want mijn aandacht wordt getrokken door de mensen die bij de grijze kapel achter me arriveren. Van het parkeerterrein is het maar een klein eindje lopen naar boven, en ik kijk nieuwsgierig naar de begrafenisgasten die het pad op komen, in het zwart gehuld, als een plechtige stoet waterhoenen. Ons huis ligt even buiten Ballymaldoon. De kerk in het dorp is veel groter, maar dit kapelletje, geteisterd door de elementen, omgeven door mythen en legenden en omringd door eeuwenoude grafzerken, heeft voor mij iets speciaals, iets betoverends. Volgens de legende is het in de veertiende eeuw door een jonge zeeman gebouwd voor zijn overleden vrouw, opdat ze over hem zou waken wanneer hij naar zee ging. Maar de zerken zijn aangetast door weer en wind, zodat de inscripties niet meer te lezen zijn. Ik stel

me voor dat de steen helemaal aan het eind van het kerkhof, het dichtst bij de zee, het graf markeert waarin de vrouw van de zeeman rust. Natuurlijk rust zij daar niet echt en zijn het alleen haar beenderen die daar liggen. Weggebracht, net als de kleren die ze niet langer nodig had. Maar het is een ontroerend verhaal, en ik heb me vaak afgevraagd hoe het de ontroostbare zeeman is vergaan. Dat hij een kapel ter nagedachtenis van zijn vrouw heeft gebouwd, bewijst dat hij heel veel van haar moet hebben gehouden. Zal Conor voor mij ooit een kerk bouwen?

De kapel stroomt vol, maar ik blijf op een afstand. Ik zie mijn moeder aankomen. Ze ziet er vermoeid en verschrompeld uit, als een schriele, zwarte kip. Haar grote, zwarte hoed, versierd met struisveren, is veel te opzichtig voor een bescheiden dorpsbegravenis, maar ze heeft altijd al haar best gedaan er deftiger uit te zien dan ze is. Mijn vader loopt naast haar, een lange, waardige verschijning in een zwart pak dat past bij de gelegenheid. Hij is pas vijfenzestig, maar het verdriet heeft zijn haar wit gekleurd en drukt als een last op zijn schouders, waardoor hij ouder lijkt. Ze zijn helemaal uit Galway gekomen. De laatste keer dat ze die lange reis maakten, was toen Conor en ik trouwden. Ze waren maar wat blij van me af te zijn. Al mijn zussen – ik heb er zes – schitteren door afwezigheid. Maar dat verbaast me niet. Ik ben altijd het zwarte schaap van de familie geweest.

Mijn ouders verdwijnen naar binnen, waar ze hun plaats zullen innemen tussen de andere gasten die allemaal uit het dorp en de directe omgeving komen. Ik vraag me af of mijn ouders zich ongemakkelijk voelen door de liefde die zo duidelijk op de gezichten te lezen staat. Want hier ben ik geliefd. Zelfs die ene van wie ik niet zeker wist of hij zou komen, zit zwijgend in zijn bank en verbergt zijn geheim achter een masker van onbewogenheid. Aarzelend kom ik dichterbij. De muziek trekt me naar de deur, als reikende armen die me omhelzen. Ik herken de klanken van een oude Ierse ballade, die me maar al te vertrouwd is, omdat Conor hem zo graag zong: 'When Irish eyes are smiling.' Ik glimlach weemoedig bij de herinnering aan onze helikoptervluchten van Dublin naar Connemara, aan hoe we allemaal luidkeels meezongen boven het geraas van de propellers uit. Zelfs onze twee kleintjes deden hun best, met grote koptelefoons op, ook al braken ze hun tong over de woorden.

Net op het moment dat ik mijn toevlucht zoek in het verleden, word

ik naar het heden teruggehaald, want ik zie een lange, ruige verschijning het pad op komen. Mijn echtgenoot, met Finbar van drie en Ida van vijf, die krampachtig zijn hand vasthouden. Toch struikelen ze af en toe, want het valt met hun korte beentjes niet mee om zijn grote passen bij te houden. Zijn donkere ogen zijn op de kapel gericht, zijn slanke, knappe gezicht is verwrongen, alsof hij de beschuldigingen tart die in de kerkbanken besmuikt worden gefluisterd. De kinderen kijken verward. Ze begrijpen het niet. En ze kunnen het ook niet begrijpen.

Plotseling ziet Finbar een meeuw op het pad. Hij laat de hand van zijn vader los om achter het beest aan te gaan, wild maaierend met zijn armen, luid sissend om de vogel weg te jagen. Maar de meeuw stapt onverschillig over het gras en zorgt dat hij op een veilige afstand blijft. Ida zegt iets tegen haar vader, maar Conor hoort het niet. Hij houdt zijn ogen op de kapel gericht. Even denk ik dat hij me ziet, want hij kijkt me recht aan. Mijn hart maakt een sprongetje. Mijn hele wezen wil naar hem toe rennen. Ik wil dat hij me weer in zijn armen neemt. Ik hunker naar zijn omhelzing, zoals het leven hunkert naar liefde. Maar zijn gezicht blijft onbewogen. Ik trek me terug in de schaduw, want hij ziet alleen bakstenen en keien en heeft slechts weet van zijn verdriet, zijn wanhoop.

Het verlangen om mijn kinderen tegen me aan te drukken, is een helse kwellung, en ineens besef ik wat de hel is. Geen plek vol vuur en martelingen in het diepste der aarde, maar een plek vol vuur en martelingen in het diepst van onze ziel. Mijn verlangen is er altijd en het is ondraaglijk. Ik ben niet in staat hun lieve gezichtjes te kussen, ik kan niet strelend met mijn lippen over hun wangetjes gaan, ik kan niet in hun oor fluisteren hoeveel ik van hen hou. Ik weet zeker dat hun hartje licht zou worden van blijdschap als ze wisten dat ik vlakbij ben. Maar ik kan het hun niet duidelijk maken. Ik ben een gevangene en ik kan alleen maar hulpeloos toekijken terwijl ze langs me lopen, de kapel in, gevolgd door de kist op de schouders van zes plechtige dragers. De kist die tussen zijn eikenhouten wanden zo'n gruwelijke, verschrikkelijke leugen herbergt.

Ik blijf nog even buiten. Binnen wordt een gezang aangeheven. De wind voert de geur van lelies mee. Ik hoor de schrille stem van Daphne, Conors excentrieke moeder. Ze klinkt boven iedereen uit. Maar terwijl ik daar vroeger een beetje spottend om glimlachte, voel ik nu woede in

me omhoog borrelen. Woede omdat niet ik, maar zij de scherven mag oprapen en het gebroken hart van haar zoon mag koesteren. Ik denk aan Finbar en Ida en aan de kist die vóór hen staat, en ik vraag me af wat ze doormaken nu ze voor het eerst in hun jonge leven met de dood zijn geconfronteerd.

Ik moet een manier zien te vinden om hen te bereiken. Er móét iets zijn wat ik kan doen om hun de waarheid te vertellen.

Ik raap al mijn moed bij elkaar, zoals een krijger zijn wapens verzamelt. Ik had nooit kunnen denken dat dit zo zwaar zou zijn. Integendeel, eenmaal op dit punt aangekomen, had ik gedacht dat alles veel gemakkelijker zou zijn. Maar ik heb dit over mezelf afgeroepen, en dus zal ik de pijn moedig dragen. Het is tenslotte mijn eigen keuze om hier te zijn.

Maar ik ben bang. Zwijgend stap ik de kapel binnen. Het zingen is opgehouden. Pastoor Michael loopt naar de kansel en begint somber, monotoon te spreken. Ik geloof dat hij oprecht verdrietig is; dat hij niet doet alsof. De gemeente luistert stil en aandachtig. Mijn aandacht wordt afgeleid door de enorme bloemstukken met hoge lelies aan weerskanten van het altaar, als prachtige witte trompetten die hun verstomde lippen naar de hemel heffen. Ze vibreren door een hogere energie die me aantrekt en die ik slechts met de grootste moeite weet te weerstaan. Ik ben als een sliert rook die naar een open raam wordt getrokken. Geconcentreerd en geluidloos loop ik over de stenen vloer naar de kist, overgoten door het zonlicht dat door de stoffige ramen naar binnen valt, als de felle gloed van schijnwerpers op een toneel. Mijn droom een beroemd actrice te worden is nooit werkelijkheid geworden, maar mijn grote moment is nu toch gekomen. Alle ogen zijn op mij gericht. Eindelijk ben ik waar ik altijd heb willen zijn. Ik zou me moeten koesteren in zo veel liefde en toewijding, maar ik voel slechts frustratie, wanhoop en – ik kan het niet ontkennen – spijt. Gruwelijke spijt. Want het is te laat.

Ik draai me om naar de gemeente. Plotseling schreeuw ik het uit, zo hard als ik kan. Mijn stem schalt door de kapel, hij weerkaatst tegen de eeuwenoude muren en het gewelf, maar alleen de vogels horen mijn kreet en vluchten in paniek de hemel tegemoet. De ogen van Conor zijn strak op de kist gericht, zijn gezicht is vertrokken van pijn. Finbar en

Ida zitten tussen hun vader en zijn moeder, roerloos als wassen poppen, en ik keer me naar de kist. De kist met mijn dood, niet mijn leven. Want mijn leven, dat ben ik, en ik ben eeuwig.

Toch kent niemand de waarheid: dat ik voor hen sta als een actrice die na haar laatste applaus het toneel verlaat. Het cliché is waar. Mijn kostuum en mijn masker liggen in die kist, en iedereen denkt dat ik het ben. Mijn man en mijn kinderen rouwen om me alsof ik ben heengegaan. Hoe kunnen ze nu denken dat ik hen ooit zou verlaten? Dat zou ik nooit doen, zelfs niet voor alle rijkdommen van de hemel. Mijn liefde houdt me hier, want ze is sterker dan de sterkste keten, en ik besef nu pas dat de liefde alles is. Dat de liefde ons maakt tot wie we zijn. Alleen weten we het niet.

Ik loop naar mijn kinderen en strek mijn hand uit, maar omdat ik – net als het licht – besta uit een ijlere vibratie dan zij, voelen ze niets, zelfs niet de warmte van mijn liefde. Ik leg mijn wang tegen de hunne, maar ze voelen het niet, want ik heb geen adem die langs hun gezicht strijkt. Ze voelen alleen hun verlies, en ik kan hen niet troosten, ik kan hun tranen niet drogen. Mijn tranen huil ik slechts vanbinnen, want ik ben een geest, een schim, een fantoom, of hoe je het ook wilt noemen. Ik heb geen fysiek lichaam en daarom voel ik de pijn die ik lijd in mijn ziel. In een vlaag van woede raas ik door de kerk, in de hoop op een reactie. Ik ga tekeer als een dolle hond, maar ik ben niet meer dan een fluistering, en op de vogels na hoort niemand mijn jammerkreet.

Het vreemde van doodgaan is dat het helemaal niet vreemd is. Het ene moment leefde ik nog, het volgende was ik buiten mijn lichaam getreden. Het voelde volstrekt natuurlijk, alsof ik het al honderden keren had gedaan maar het me niet meer herinnerde. Ik was alleen verrast dat het zo snel ging, terwijl ik nog zo veel te doen had. Het deed geen pijn en het joeg me geen angst aan. Tenminste, niet op dat moment. De pijn moest nog komen. Wat ze zeggen over het licht, en over je geliefden die je komen halen, is waar. Wat ze je niet vertellen, is dat je een keus hebt. En ik koos ervoor te blijven.

Pastoor Michael schraapt zijn keel en laat zijn vochtige ogen langs de ernstige gezichten gaan. 'Caitlin is nu bij God, haar ziel heeft rust gevonden,' zegt hij, en ik zou de Bijbel uit zijn handen willen rukken en op de grond willen smijten. 'Ze laat haar gezin achter. Haar man, Conor, en

hun twee kinderen, Finbar en Ida, van wie ze zo innig veel hield met haar grote, warme hart.' Hij kijkt naar mijn kinderen en spreekt met grote stelligheid en gezag. 'Hoewel ze bij Jezus is, is er iets van haar bij hen gebleven. En dat is haar liefde die ze de rest van hun leven met zich mee zullen dragen.' Maar ik ben meer dan dat, wil ik roepen. Ik ben geen herinnering. Ik ben echt! Echter dan jullie! Mijn liefde is sterker dan ooit, en dat is alles wat ik nog heb.

De dienst is afgelopen, de mensen verlaten de kapel en lopen achter de kist aan naar het kerkhof. Ik zou graag naast de vrouw van de zeeman begraven willen worden, maar in plaats daarvan word ik ter ruste gelegd bij de stenen muur, een eindje heuvelafwaarts. Het is absurd om de kist in de grond te zien verdwijnen, terwijl ik vlakbij op het gras zit. Als het niet zo intens verdrietig was, zou het erg grappig zijn. Conor gooit een witte lelie in de groeve, mijn kinderen laten de tekeningen die ze hebben gemaakt naar beneden dwarrelen. Dan doen ze een stap terug en kruipen ze met bleke, betraande gezichtjes tegen hun vader aan. Ik ben moe van mijn inspanningen om hun aandacht te trekken. Een meeuw hupt naar me toe, maar ik jaag hem weg, gewoon omdat ik het leuk vind om te zien dat hij reageert.

Tijd bestaat niet waar ik ben. Sterker nog, ik besef inmiddels dat waar jullie zijn, tijd ook niet bestaat. Er is alleen het nu. Natuurlijk bestaat er op aarde psychologische tijd, zodat je plannen kunt maken voor morgen en terug kunt kijken op gisteren, maar dat alles bestaat slechts in je verbeelding. De enige werkelijkheid is het nu. Dus dagen, weken, jaren betekenen niets voor me. Er is alleen een eeuwig heden, en vanuit dat heden zie ik alles wat me dierbaar is uiteenvallen.

Het lijkt wel alsof met mijn dood ook Ballymaldoon Castle is gestorven. Ik kijk naar de mannen die in grote vrachtwagens de laan op rijden, onder de Amerikaanse eiken door die zich over de weg buigen als een tunnel van rood en oranje. Hun vliedsun geworden bladeren dwarrelen naar de grond en fladderen als motten op de wind. Aan weerskanten van de laan staat een lage, grijze muur, ooit bedoeld om schapen tegen te houden, maar sinds Conor het kasteel bijna twintig jaar geleden heeft gekocht, zijn er geen schapen meer. En dus zijn de velden verwilderd. Ik vind ze prachtig, zo ruig en ongetemd. Ik kijk naar het hoge gras dat wuift in de wind, als de golven van een vreemde, groene oceaan. De

vrachtwagens houden stil voor het kasteel, op de plek waar Cromwell vierhonderd jaar geleden aan de poort verscheen om het huis en de landerijen te confisqueren als beloning voor een loyale officier. Dit legerijepotige mannen komt de kostbare meubels en schilderijen ophalen voor de opslag, want Conor laat de ramen dichtspijkeren en de deuren vergrendelen, omdat hij in een kleiner huis gaat wonen, vlak bij de rivier. Zoals zo veel scheppende geesten is hij altijd een eenling geweest, maar ik zie dat hij zich nu nog meer in zichzelf terugtrekt. Zonder mij wil hij hier niet blijven, want ik bracht het kasteel tot leven. En ik ben er niet meer.

Het was liefde op het eerste gezicht, vanaf het moment dat ik het kasteel zag liggen, genesteld aan de voet van de heuvels, als een brok rookkwarts. Ik stelde me voor hoe prinses in een ver verleden de indrukwekkende grijze muren hadden beklommen om prinsessen te redden die gevangen zaten in de kleine torenkamers hoog boven de puntgevels. In mijn verbeelding zag ik zwanen in de avondzon over het meer glijden, terwijl jonggeliefden hun hofmakerij vanaf de oevers gadesloegen. Over de eeuwenoude stenen brug zag ik de drie geitenbokken uit het sprookje draven, zich niet bewust van de kwaadaardige trol die in de schaduwen daaronder loerde. En ik fantaseerde over ridders en edelvrouwen die nog lang na hun dood door de met scharlakenrood tapijt gelegde gangen dwaalden, zonder te vermoeden dat ik ooit een van hen zou zijn, als de gevangene van mijn verlangen. Ik heb nooit gedacht dat ik jong zou sterven.

Machteloos kijk ik toe terwijl het merendeel van de meubels die ik met zo veel zorg heb uitgezocht naar buiten wordt gedragen en in de vrachtwagens geladen, onder het toezicht van Johnny Byrne, onze rentmeester, en zijn zoon Joe. Het is alsof ik zelf uit elkaar word gehaald en in kisten word gestopt. De eikenhouten George VI bibliotheektafel, de vergulde spiegel, de twintig George IV eetkamerstoelen die ik op een veiling bij Christie's heb gekocht. De marmeren bustes, de Chinese lampen, mijn schrijfbureau van esdoornhout. De victoriaanse fauteuils en banken, de ebbenhouten kisten, de Duitse *jardinières*, de zit-slaapbank in regencystijl, de kleden uit India. Ze nemen het allemaal mee en laten alleen de stukken achter die weinig of niets waard zijn. Daarna halen ze de prenten en de schilderijen naar beneden, zodat er lichte plekken op

de kale muren achterblijven. Ik huiver door het gebrek aan eerbied waarmee ze te werk gaan; het is alsof een voorname dame door een stel potige kerels van haar kleren wordt ontdaan.

Ik ben bang dat ze ook de grootste kostbaarheid zullen meenemen: het portret dat Conor kort na ons huwelijk van mij heeft laten schilderen door Darragh Kelly, de beroemde Ierse schilder. Het hangt op de ereplaats, boven de indrukwekkende haard in de hal. Ik ben afgebeeld in mijn favoriete, smaragdgroene avondjurk die zo perfect bij mijn ogen past. Mijn rode haar valt in glanzende golven om mijn schouders. Ik was mooi. Een schoonheid. Maar schoonheid telt niet meer wanneer ze in een kist onder de grond ligt weg te rotten. Ik kijk naar het schilderij, naar het gezicht dat eens het mijne was maar nu voorgoed is verdwenen. Ik zou willen huilen om de vrouw die ik was, maar ik kan het niet. En het heeft geen zin om, net als in de kapel, ook hier woest rond te scheren. Niemand zal me horen, behalve de andere geesten die in dit schimmige voorgeborchte rondwaren. Ik heb ze nog niet gezien, maar ze moeten er zijn. Dat hoop ik tenminste, want ik ben alleen en eenzaam.

Maar ze halen mijn portret niet van de muur. Het is het enige schilderij dat blijft hangen. Onwillekeurig voel ik een zweem van trots wanneer de deuren eindelijk worden vergrendeld en ik alleen achterblijf, zodat ik in alle rust kan genieten van de aardse schoonheid die ik eens bezat. Het schilderij schenkt me troost, als een kostuum dat ik kan aantrekken om me weer even mijn vroegere zelf te voelen.

Conor gaat met de kinderen naar Reedmace House bij de rivier, vlak bij de stenen brug van de geitenbokken en de trol waar ik zo graag over fantaseerde. Daphne, Conors moeder, trekt bij hen in. Ik zou dankbaar moeten zijn dat mijn kinderen zo'n lieve, geduldige oma hebben, maar in plaats daarvan ben ik boos en jaloers. Want het is Daphne die mijn kinderen omhelst en vertroetelt. Het is Daphne die hen in bad doet en die hen helpt met tandenpoetsen. En het is Daphne die hun 's avonds voorleest voor het slapengaan. Ik bracht met verschillende stemmetjes de verhalen tot leven, maar Daphne mist mijn gevoel voor drama. Ze leest saai, en ik zie dat de kinderen zich al snel beginnen te vervelen. Ze missen me. Dat weet ik omdat ze stilletjes huilen onder de dekens en naar mijn foto kijken die Conor in hun kamer heeft gehangen. Ze weten

niet dat ik altijd bij hen ben. En dat ik er ook altijd zal zijn, zo lang ze leven.

Tijd is niet meetbaar voor me, maar ik besef dat de seizoenen komen en gaan. De kinderen worden groter. Conor is veel in Dublin, maar er komt geen film uit zijn handen. Het ontbreekt hem aan de wil, aan de drang om te creëren. Het verlaten kasteel wordt net zo koud als de rotsen op de heuvels, geteisterd door wind en regen. Ik blijf onveranderd, als de planten en de bomen, met niemand om mee te praten, behalve de vogels. Maar op een nacht, midden in de winter, ziet Finbar me.

Hij slaapt onrustig en droomt. Zoals elke nacht zit ik aan zijn voeten-eind en ik kijk naar zijn kleine lijfje dat op en neer gaat op het ritme van zijn ademhaling. Maar vannacht is hij rusteloos. Hij droomt van mij, weet ik. 'Rustig maar, lieverd,' zeg ik geluidloos, vanuit mijn andere wereld, zoals ik dat al zo vaak heb gezegd. 'Ik ben bij je. Ik ben er altijd.' Hij gaat rechtop zitten, met een verwonderde uitdrukking op zijn gezicht. En ik zie dat hij me aankijkt. Hij kijkt niet door me heen, hij ziet me! Ik weet het zeker, want zijn blik gaat over mijn haar, mijn neus, mijn mond, mijn lichaam. Zijn ogen zijn groot van verbazing, en ik ben net zo verbaasd als hij.

'Mam?' fluistert hij.

'Dag, lieverd,' antwoord ik.

'Ben je het echt?'

'Ja, ik ben het echt.'

'Ben je dan niet dood?'

Ik glimlach, dankzij het verrukkelijke geheim dat ik koester. 'Nee, Finbar, ik ben niet dood. En ik zal je wat vertellen. De dood bestaat niet.' Mijn hart jubelt als ik zie dat hij bloost van blijdschap.

'Ga je nooit weg?'

'Nee, ik ga nooit weg, Finbar. Ik laat je nooit alleen. Ik blijf altijd bij je. Dat beloof ik.'

Door de opwinding begint hij wakker te worden, met als gevolg dat hij me kwijtraakt. 'Mam... mam... ben je er nog?'

'Ik ben er nog,' stel ik hem gerust, maar hij kan me niet meer zien.

Hij wrijft in zijn ogen. 'Mam!' roept hij zo hard dat Daphne wakker wordt. In haar nachtpon komt ze zijn kamer binnen. Finbar kijkt nog steeds naar de plek waar ik zit, en tuurt zoekend de duisternis in.

‘Finbar!’ roep ik. ‘Finbar, ik ben er nog!’ Maar het is zinloos. Hij is me kwijt.

‘Het was maar een droom, Finbar,’ sust Daphne, en ze stopt hem liefdevol weer onder.

‘Nee, oma! Het was geen droom. Het was echt. Mama zat op het voeteneind van mijn bed.’

‘Ga maar weer lekker slapen, lieverd.’

‘Ze zat er echt!’ zegt hij nadrukkelijk, en hij knippert verbijsterd met zijn ogen. ‘Ik weet het zeker.’

Daphne strijkt zuchtend over zijn voorhoofd. ‘Misschien heb je wel gelijk. Want je mama is een engel, in de hemel. En ik weet zeker dat ze altijd dicht bij je is, om op je te passen.’

Ik weet dat ze het niet gelooft, maar Finbar is gerustgesteld.

‘Ja, dat denk ik ook,’ mompelt hij. Zijn ogen vallen dicht, en dan slaapt hij alweer. Daphne blijft nog even naar hem kijken. Ik voel haar verdriet, dat zwaar in de lucht hangt. Ten slotte draait ze zich om, ze loopt de kamer uit en ik ben weer alleen. Maar voor het eerst voel ik een sprankje hoop, want ik weet nu dat Finbar me kan zien. Het is één keer gebeurd, dus misschien gebeurt het vaker.

Ellen Trawton had maar één koffer bij zich toen ze op Shannon Airport arriveerde. Ze droeg een strakke spijkerbroek, een jasje van namaakbont en dure leren laarzen, die al snel totaal ongeschikt zouden blijken voor een ruig, woest gebied als Connemara. Ze was voor het eerst in Ierland, en haar tante Peg bij wie ze ging logeren – zogenaamd omdat ze rust nodig had om te kunnen schrijven – had ze nog nooit ontmoet. Ze was een echte Londense en het platteland, dat ze zich voorstelde als een soort modderige verlatenheid, joeg haar een zekere angst aan. Maar het huis van haar tante was de enige plek waar haar moeder haar niet zou zoeken. En de enige plek waar ze goedkoop kon logeren. Omdat ze haar baan had opgezegd – op de afdeling marketing van een juwelier in Chelsea – kon ze zich geen grote uitgaven permitteren. Ze hoopte dat tante Peg schatrijk was en in een groot huis woonde, niet te ver van een stad met winkels en cafés. Want als haar tante verafgelegen woonde, met alleen wat schapen om mee te praten, was Ellen bang dat ze het er niet lang zou uithouden.

Bij het betreden van de aankomsthal liet ze haar blik over de gespannen gezichten van de afhalers gaan, op zoek naar haar tante. Haar moeder was lang en op haar achtenvijftigste nog altijd een mooie vrouw, met lang, kastanjebruin haar en hoge jukbeenderen. Ellen verwachtte dan ook dat tante Peg er ongeveer net zo zou uitzien. Toen haar oog op een elegante dame in een lange camel jas viel, die een glimmende designer-tas in haar gemanicuurd handen klemde, slaakte ze heimelijk een zucht van opluchting. Iemand die in een moerassige verlatenheid woonde, droeg niet zulke modieuze pumps en zo'n onberispelijke

tweed broek. "Tante Peg!" riep Ellen stralend. Met haar koffer achter zich aan liep ze naar haar toe.

De vrouw draaide zich om. 'Sorry?' zei ze verbaasd.

"Tante Peg?" Maar op het moment dat ze het zei, besepte Ellen al dat ze zich had vergist. 'Neemt u me niet kwalijk,' mompelde ze. 'Ik dacht dat u iemand anders was.' Even voelde ze zich verloren op het onbekende vliegveld, en haar vastberadenheid wankelde. Na alle moeite die ze had gedaan om te ontsnappen, wenste ze ineens dat ze weer thuis was, aan Eaton Court.

'Ellen!' klonk een stem achter haar. Ze draaide zich met een ruk om, naar een enthousiast, glimmend gezicht dat stralend naar haar opkeek. 'Kind! Wat zie je er prachtig uit! Echt een vrouw van de wereld!' Ellen was verrast door het sterke Ierse accent van haar tante. Haar moeder klonk als de koningin. 'Ik wist dat jij het was! Zodra ik je door die deur zag komen! Kindje, wat lijkt je op je moeder!' Tante Peg had wel iets van een lachend ei, dacht Ellen onwillekeurig, met piekerig grijs haar en grote blauwe ogen die ondeugend en uitdagend schitterden. Opgelucht haar tante te zien, boog Ellen zich voorover om haar op de wang te kussen. Peg greep haar stevig vast en drukte haar gezicht tegen dat van haar nichtje. Ze rook naar lelietjes-van-dalen en natte hond. 'En, had je een goede vlucht, pop?' vervolgde ze enigszins buiten adem toen ze haar weer losliet. 'Je bent in elk geval op tijd, en dat is al heel wat tegenwoordig. Kom, dan gaan we naar de auto. Het is een paar uur rijden naar Ballymaldoon, dus als je nog naar de wc moet, kun je dat beter hier doen. Hoewel, we kunnen natuurlijk ook altijd bij een tankstation stoppen. Heb je honger? Want je hebt vast niet veel te eten gekregen in dat vliegtuig. Ik neem altijd boterhammen mee van thuis. Die kaas op de broodjes aan boord is niet te eten! Het lijkt wel plastic, vind je ook niet?'

Ellen liet het aan haar tante over om haar koffer door de hal te slepen. Ze had onmiddellijk gezien dat Peg stevige veterlaarzen droeg en een warme, bruine broek, waarvan ze de pijpen in haar dikke sokken had gestopt. Dus haar tante woonde wel degelijk in een zompig niemandsland, dacht Ellen somber. En te oordelen naar haar ruwe, eeltige handen hakte ze haar eigen haardhout en deed ze ook in de tuin alles zelf.

'Je bent heel anders dan mijn moeder.' Het was eruit voordat ze er erg in had.

‘Nou, ik ben om te beginnen een stuk ouder, en we zijn altijd heel verschillend geweest.’ Haar tante toonde zich volstrekt niet gepikeerd. De twee zussen hadden elkaar in geen drieëndertig jaar gesproken, maar tante Peg leek geen type om langdurig wrok te blijven koesteren. Heel anders dan Ellens moeder, die zelfs de simpelste onvrede tot een wrok verhief.

Lady Anthony Trawton was een vrouw met wie je geen ruzie wilde. Ellen was maar al te vertrouwd met de afgemeten trek die er om haar mond kon verschijnen, onvermijdelijk gevolgd door een zacht, afkeurend snuiven. Er was niet veel nodig om de afkeuring van Lady Anthony Trawton te wekken, maar het érgste vergrijp in haar ogen was niet tot ‘ons soort mensen’ behoren. Ellen was een opstandige tiener geweest, in tegenstelling tot haar goudblonde zussen die een toonbeeld van oppassendheid waren en die hoogstens een zekere mate van kleurloosheid kon worden verweten. Haar zussen had hun moeder niet hoeven kneden en vormen, want ze hadden zich precies zo ontwikkeld als Lady Trawton had gehoopt: gehoorzaam, aantrekkelijk en elegant, met de weinig wilskrachtige kin, het blonde haar en de licht bollende ogen van hun vader. Ellen had daarentegen een bruisende, creatieve persoonlijkheid, en door de onredelijke manier waarop haar moeder probeerde haar onafhankelijkheid de kop in te drukken, werd ze alleen maar opstandiger. Het leek wel alsof haar moeder bang was dat haar dochter niet langer tot ‘ons soort mensen’ zou behoren wanneer ze te veel haar eigen weg ging. Met haar ravenzwarte haar en rebelse karakter was Ellen het zwarte schaap in wat zonder haar een modelgezin zou zijn geweest. Ze liet zich niet kneden, ook al had haar moeder er alles aan gedaan een keurige, aristocratische jongedame van haar te maken. Een tijdlang had Ellen het zich laten aanleunen. Het was zo veel gemakkelijker om niet altijd te moeten vechten, maar gewoon te doen wat er van je werd verwacht. Ze had het bijna als een opluchting ervaren. Maar een mens kan zichzelf niet eindeloos forceren. En uiteindelijk was Ellen zich zo ongelukkig gaan voelen dat ze zich toch weer aan de knedende handen van haar moeder had ontworsteld. Ze kon het moment waarop ze besloot dat het genoeg was geweest niet exact aanwijzen, maar haar vlucht naar Ierland was het gevolg van een levenslange worsteling om vrijheid.

Tante Peg was niet bij de huwelijken van Ellens twee zussen geweest, terwijl Leonora nog wel een graaf aan de haak had geslagen en Lavinia een baronet – alles daaronder zou voor hun moeder aanleiding zijn geweest tot ernstig minachtend snuiven. Het kwam erop neer dat er in huize Trawton nooit over tante Peg werd gesproken. Althans, niet waar de dochters bij waren. Ellen had in de loop van de tijd uit flarden van gesprekken die ze had opgevangen begrepen dat haar moeder en Peg geen contact meer hadden. De kerstkaarten en brieven die ze jaarlijks uit Ballymaldoon ontvingen, werden met verachtelijk gesnuif bekeken en verdwenen vervolgens in de onderste la van haar moeders bureau. Uit nieuwsgierigheid had Ellen er een paar keer stiekem een blik in geworpen en ontdekt dat haar moeder een geheim verleden bezat. Ze was echter wel zo verstandig daar niet naar te vragen. Toch bleven de brieven en kaarten haar intrigeren, en soms, wanneer ze zag dat haar moeder weemoedig voor zich uit staarde, vroeg Ellen zich af of dat iets met de post uit Ierland te maken had. Zoals bladeren die worden verbrand in de herfst een nostalgische geur verspreiden, zo kleefde er aan die brieven en kaarten misschien wel een geur die haar moeder mee terugnam naar haar verleden, vermoedde Ellen. En bij haar zoektocht naar een veilig toevluchtsoord had ze in de post uit Ierland de informatie kunnen vinden die ze nodig had, dankzij de kleine adresstickers boven aan de brieven, waarop ook het telefoonnummer van haar tante stond.

Nu beseft ze opgewonden en een beetje angstig dat ze op het punt stond te ontdekken wat haar moeder al die jaren geheim had gehouden. Ze weigerde na te denken over de vreselijke consequenties als ze daarop zou worden betrapt. Terwijl ze naar Pegs ruwe handen keek, dacht ze aan de zachte, bleke vingers van haar moeder, met de onberispelijk gelakte nagels. Haar moeder had een goede partij getrouwd. Peg niet. Het was duidelijk dat hun levens totaal verschillend waren verlopen. Maar hoe kwam dat?

‘Ik was zó verbaasd toen je belde!’ zei Peg. ‘Wat een verrassing! Ik kon bijna niet geloven dat je het echt was! Ik vind het zo heerlijk dat je er bent!’

‘Echt waar? Ik moest gewoon weg uit Londen. Het is er zo druk, zo lawaaiig. Daar kom ik gewoon niet aan rustig werken toe.’

‘Nee, dat is geen omgeving voor een aankomend schrijver. Ik geef je